

ORADEA-MARE (N. VÁRAD)
22 octombře st. v.
3 novembře st. n.

Ese în fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 43.

ANUL XXXI.
1895.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Dimitrie Cichindeal.

— Date noue despre viața și activitatea lui. —

Discurs de recepțiune ținut în Academia Română.

(Urmare.)

Într'aceste móre episcopul sêrb Paul Avacumovici de la Arad.

Din incidentul acesta, Vulcan scrie lui Cichindeal în 17 august 1815, că de n'au avut grije până acum să se trimită o deputație la Viena, ca acolo să ceră de la împăratul în numele clerului și al némului din eparchia Aradului ca arhiepiscopul de la Carlovêș să nu mai numescă episcop la Arad, acum să stăruiescă la protopopi să se alegă o deputație de trei preoți și trei mireni, cererea ca să se dea voie clerului a se adună spre a candida preoți vrednici de episcopie.

Tot odată le și propune persoanele cari ar trebui să facă parte din acea deputație, anume din cler: protopopul de la Galșa (Chirilovici), Dimitrie Cichindeal și altul; iar dintre mireni, directorul Püspöky de la Oradea-mare, Moise Nicóră de la Giula și alt cineva.

Și adaoge, fôrte semnificativ pentru timpul acela: „Și aceștia pentru cheltuielă să vină pe la mine!”

Apoi țice ca mandatul acestei deputațiuni să se întărească și de autoritățile publice ale comitatului Arad

Și urmază: „Eu cu poșta cea mai de curând voi scrie la Rainer prințul, la Loreant consiliarișul, la arhiepiscopul din Viena și la episcopul Rudnyánszki. Iar încât pentru cheltuielă,

cereți și de la egumenul din Bezdin¹ și umblați cu grabă, să nu ne taie Sêrbii pe dinainte“.

Cichindeal și colegul seu profesorul Mihuț, fiind în primăvera acestui an la Orade, Mihuț a cerut de la Vulcan un formular de mandat, ce ar trebui să se dea acelei deputațiuni, care se proiectase încă de atunci și mai de mult. Vulcan i-a și dat. Invită dar acum pe Cichindeal să caute scrisoarea aceea, să o copieze și protopopii s'o iscălescă. Apoi repetă că între persoanele cari vor merge la Viena, trebuie să fie și protopopul de la Galșa și Cichindeal; dar încât pentru directorul Püspöky, n'are încredere, de aceea scrie să se alegă altul.

În urmă îl poșteșce să se sfătuiască pe cine vreu să fie episcop la Arad, căci se pôte întâmplă ca împăratul să nu le dea voie a candida, ci să numescă el persoana care i se va cere.²

MOISE NICORĂ.

Scopul acestor rânduri nefiind a face istoricul renașcerii dieceșei Aradului, n'avem să intrăm în amănunțimile acestei cestiuni, le atingem și le deslușim numai în cât privesc viața și activitatea lui Cichindeal. Făcând acesta inse, trebuie să luăm act și de aceia cari au lucrat alătura de el.

Aceștia au fost, după cum arată corespondența lui cu Vulcan și scrierile sale, întei colegii sei profesori, iar dintre aceștia mai cu semă Ioan Mihuț, protopopii printre cari escelează cel de la Galșa-Șiria Gheorghe Chirilovici, egumenul mănăstirei Bezdinului Isaia Mihailovici; iar dintre mireni, în fruntea tuturor, Moise Nicóră, pe care și

¹ Isaia Mihailovici. — »Arătare« etc., pag. 31.

² Corespondența cu Vulcan, nr. XIX.

Vulcan îl recomandă să se alégă în deputațiunea care avea să mérégă la Viena.

Fiind că dintre toți tovarășii de luptă ai lui Cichindeal, acest din urmă a avut rolul cel mai mare, vom schiță și biografia acestuia.

Moise Nicóră s'a născut la 17 ianuarie 1784 în orașul Giula, comitatul Bichiș, în Ungaria, din părinți nobili. A studiat la Oradea-mare, Timișóra, Peșta și Poșon, unde la 1808 a terminat cursul de drept. Servind timp scurt la tribunalul din Bichiș, la 10 iulie 1809 fu ales locotenent în óstea voluntară contra Francésilor; după așa numita „insurecțiune“, a făcut o călătorie lungă prin străinătate, știind limbile română, maghiară, latină, germană și franceză.

Reintorcându-se la 1814, a luat parte la mișcările pentru dobândirea unui episcop român la Arad, petrecând aproape doi ani la Viena în cauza acesta, ca deputat al clerului și poporului român din diecesa Aradului.

Intrigele Sêrbilor cu mare trecere la locurile deciztore in se nu numai au zădărnicit succesul stăruințelor lui și ale soților sei de principii, dar încă la 19 septembrie 1819 el fu declarat hypocondrie, și mințea cea mai luminată s'a timbrat ca intunecată. El fu transportat în închisorile de la Arad, apoi în cele din Giula, îndurând în ele doi ani de zile suferințele unui martiriu național.

Eșind din închisóre cu inimă frântă și vėdend că în lupta desperată nu pôte rėsbí, la 1825 și-a părăsit patria și a trecut în România.

Tradițiunea a păstrat din timpul acela o poesie atribuită lui și cântată mult prin Banat și părțile aradane, prin care dēnsul cu multă durere și sub impresiunea unei decepțiuni amare își ia rēmas bun de la patria sa, exclamând:

Deputat Românilor
Cândva eu am fost;
Să arăt nebulilor
Ce reu le-am făcut.

Să șcie mișeletatea
Lor și impēratu,
Că pe mine nici un frate
Nu m'a apērat.

Că amar țilelor mele
În tot clerul nost,
Înșelăciuni numai grele,
Credințe n'au fost.

Până ce eram vėđut,
Cinstea-mi tot creșcea;
Hula, decă am căđut,
Nu se mai opriá!

În România el a ocupat felurite funcțiuni, apoi s'a retras la București, căci din cauza multelor sale suferințe și-a pierdut vederea ochilor.

Provedința Dumneđească in se, pôte pentru ca să-l mângăe de durerile sufletești consumătore și ca să-l însenineze țilele din urmă ale vieții sale sdruncinate, i-a redat vederea pierdută, ca să vėđă renașcerea națiunii sale.

¹ Veți întrega poesie, interesantă și din punct de vedere limbistic, în Apendice.

A murit în 1 octombrie 1861 la București. Dar memoria lui va trăi vecnic, din generațiune în generațiune, în poporul român din părțile aradane.¹

Cichindeal, pôte desgustat de prigonirile îndurate, n'a făcut parte din deputațiunea care s'a dus la Viena în cauza episcopiei de la Arad.

Asta se probéză prin scrisóre episcopului Vulcan, care la 16/28 decembrie 1815 îl mângăe, că pentru depărtarea lui de la catedră și pentru oprirea fabulelor sale, numele lui nu s'a pătat la nația română, căci tinerimea îi cunoșce vieța și intențiunile bune și pôte să pricépă că acestea s'au făcut prin meșteșugirile mitropolitului și ale episcopului de la Timișóra. „Totuș, urméză Vulcan, socotesc că n'ar fi stricat să mergi și tu deputat la Viena, să fi arătat nevinovăția ta și la Consilium și la Cancelarie, și precum cartea să se fie slobođit, așa și tu să fi fost pus înapoi să inveci.“

Apoi îl invită, că decă pe Crăciun n'ar puté merge la el cu profesorul Mihui, să-i scrie îndată că pentru ce nu s'a dus ca deputat la Viena? Și-i cere informațiuni privitoare la destituirea sa din postul de catechet și la confiscarea cărții sale².

Ce a răspuns Cichindeal, nu șcim, căci în arhivul de unde copiarăm aceste și care acum se arangéză, nu s'a găsit altă scrisóre de la Cichindeal.

Dar din o hârtie a episcopului Vulcan, cu data de 9/21 iunie 1816, aflăm că în aceeaș lună Cichindeal i-a scris de doue ori.

În acesta, Vulcan vorbeșce despre deputația eparchiei Aradului trimisă la sinodul din Carlovăț, și spune că el a sfătuit și pe Ambruș și pe mai mulți protopopi cari l'au întrebat în cauza aceea, că n'au ce trimite deputație la sinod; că a scris și lui Nicóră mai de multe ori să vină de la Viena, că pôte să strice, dar nu l'a ascultat. Și incheie: „Eu nu știu puté-voi merge la Viena séu ba, dar după ce oi și merge, după ce și totă nădejde ca să *căpētăm* român am pierdut-o, ce oi puté să fac?“³

„Fabulele“ lui Cichindeal nici în tómnă anului 1816 n'au fost eliberate.

Acesta se probéză prin o hârtie găsită între actele episcopului Vulcan. Este conceptul unui recurs cătră împērătul și regele Francisc I, cu data de 19 septembrie 1816, și scris de énsaș mâna lui Vulcan, prin care cere ascultarea lui Cichindeal asupra faptelor ce i se impută, esaminarea fabulelor sale prin ómeni pricepători, și în urmă eliberarea aceloră.⁴

(Va urmă.)

IOSIF VULCAN.

C u g e t ă r i .

E mai ușor să inveci să citeșci, decăt să inveci să te supui.

Refusă pe cât e posibil darurile altora și caută a câștigă prin tine aceea ce-ți place.

¹ Panteonul Român, de Iosif Vulcan. Budapeșta, 1869, pag. 101.

² Corespondența cu Vulcan, nr. XX.

³ Tot acolo, nr. XXVI.

⁴ Tot acolo, nr. XXVII.

T ó m n a.

❧ Ńi se duce, alta vine,
Resare iar un sóre-apus,
Pe cer cu bolşile senine
Ajunge nor pe norul dus.

Se trece véra. Bruma stíns'a
Viéţa 'n fragedele flori:
Şi tómnă vine, iar intr'énsa
Lipsit e totul de comori

Din năe cad frunđă după frunđă
Şi se aşéđă jos pe rénd;
In codri n'auđi să-ţi respunđă
Vr'o pasere, când mergi cântând.

Pustiu e muntele şi câmpul
Şi nici in vii nu-ţi mai petreci,
Urită-i lumea, trist e timpul
Şi apele curg tot mai reci.

Ca tómnă e şi-a ta viéđă
Lipsită de ori-ce plăceri,
Visând la vremuri de dulcéđă
Caţi astăđi điuă cea de ieri.

Trăieşci mereu in dulci ilusii
Şi raiu îţi faci din ást pământ.
Dar intr'o lume de confusii
Se perde tot, ce cerci, in vént.

P. O. BOCCA.

Paserile nóstre cântăreţe.

III

❧ *Grădinăraşul* (*Erithacus phoenicurus*), der Rötling. Un óşpe de primăveră acesta, care soseşce la noi cu puşine đile mai târđiu decât Guşa roşie. Cam pe la finea lui martie, fiind cu deosebire dimineţile încă brumate şi prin urmare destul de reci, ni se anunţă grădinăraşul cu un strigăt sgomotos, cu mult mai apăsat, decât al delicatei pitulici „guşa roşie“. Grădinăraşul e mai bărbătos, se insinuă cu mai multă cutezare, decât modesta Guşa roşe. El chiuie şi strigă neintrerupt: „uí, cép, cép!“ Auđind accentele aceste, putem fi siguri, că primăvéra a sosit, de nu cumva avem şi alte semne, cari ne asiguréză, că iérna şi-a trăit traiul, şi-a mâncat mălaiul. Regiunea mişcărilor sale sânt corónele arborilor. Şi faptul acesta ne documentéză, că avem de-a face c'o fire mai cutezătoare. Lucru ciudat inse este, că îşi construieşce cuibul cât se póte de aprópe de pământ, încât puşorii pot deveni fórté uşor prada măţelor, aricilor şi a altor inimici ai păseruicelor.

Cântecul seu energie are puşine schimbări, inse pentru aceea il repeşeşce adese. Când il agâmblá dorul de cântare, se sue de regulă in vérful unui arbore şi de-acolo anunţă „urbi et orbi“ că a sosit in ţeră. Colórea lui am zugrăvit-o cu altă ocaşune. Cred că nu va disgustá pe onorabili celitori ai „Familiei“, decă o voi repeţi şi cu ocaşunea acésta:

Grădinăraşul.

Brumele din prier încă
Se mai véd încărunţind,
Dâmbul nalt şi vale-adâncă
Şi prin aer frigurind.

Şi tu, cântăreţ dorite
De departe-acum soseşci
Şi grădinde-adormite
Cu-al teu cântec le trezeşci.

»Cine şuer' aşá sdravén
Deşteptând din somnul greu
Cel pomét de brumă ravén,
Lunca cea de la pěrú?»

Astfel ice 'ntréb' o fată,
Ce 'n grădină s'a ivit,
Pe-un fecior, ce i s'arată
Şi-i ca dēnsa de uimit.

»Ce, nu şcii, că-i drăgălaşul
Cântăreţ de-acum un an,
Ce-l numesc »grădinăraşul«,
Şi-i frumos şi-i násdrăvan?»

Astfel mi-i răspunde fetei
Băetanul întreat,
Aruncând ochiri şiretei,
Ce se face c'a uitat.

Iar tu sari din cracă 'n cracă,
Pe-al teu cap c'un fulg de nea,
Nici porfirul n'o să 'ntréca
Roşul de pe guşa ta.

Penele tremurătoare
Ale coşii, ce-o rēşfiri,
Juri, că-s flori fărmeeătoare
De bujori şi trandafiri.

Şi te mişci şi glasu-ţi sbórá,
Dulce sol de peste mări,
Ce-ai venit s'aduci in ţeră
Vestea dulci primăveri.

O, rămâi, rămâi pe-aice,
Pân' ce tómnă va sosi;
Tu cu drag din rost vei đice
Noi cu drag te-om auđi.

24 aprilie 1893.

Călugăraşul (*Monachus atricapillus*), der Mönch. Cântăreţii de frunte ai grădinelor nóstre, făcēnd excepţie de priveghitóre, se recrutéză fără tótă indoiéla din familia silviilor. Aceste păserile îşi duc viéţa lor fórté activă printre desişul verde alcătuit de corónele arborilor. Omul trebuie să puie multă stăruiňă, spre a le puté vedé. Pentru aceea inse auđul nostru e desfătat cu prisos de fascinătórele melodii ale acestor lăutari escelenţi.

Familia silviilor se desface intr'o mulţime de specii. Cele ce se găseşce in deobşte pe la noi sânt: Călugăraşul, *silviea de grădină* (*sylvia hortensis*) die Garten-grasmücke, *silviea părătoare* (*sylvia garrula*) die Zaun-

grasmücke, *silviea de spinet* (*sylvia rufa*) die Dorngasmücke.

Noi îl vom descrie pe călugărașul, care cu cântecul seu sublim le întrece pe toate celelalte. Călugărașul, ca și celelalte silviine, sosește la noi în jumătatea a doua a lui aprilie sau la începutul lui maiu. Din timpul acesta până la mijlocul lui iulie se aude neîntreput prin grădinele cu pomete, prin dumbrăvi și prin păduri, atât la munte, cât și la țară. După întea jumătății a lui iulie încetă de a cânta.

Silviea acésta nu-ți stă mult pe-un loc, ci se mută necontentit dintr'o tufă în alta, dintr'un arbore în altul, repețindu-și renumitele acorde ale versului seu. Poesia ce am compus-o la adresa ei, ni-o va descrie mai cu de-amăruntul; iat-o aici:

Călugărașul.

Când faur este dus pe lume
Și-i dus și mart pe-acelaș drum
Și prin livezi april acum
Și prin dumbrăvi s'așed' anume,
Luați atunci aminte voi,
Ce paseri cântă pe la noi?

Mai toate-atunci se ved sosite
Și mi se 'ntrec în lungi cântări.
Ce-s dulci ca niște desmierdări
De sus din ceruri coborite.
Pe toate minte nu le țin,
Din câte primăvera vin.

Dar, una mai cu sémă-mi vine
Din păserele-adesse 'n gând,
Cu ea deci voi să ve deprind,
Ca s'o cunoșceți ca și mine,
Și de sigur veți câștigă
Iubire multă pentru ea.

Eu nu-mi îndrept cuvintele
La cei ce știu și socotesc,
Că păserelele trăesc,
Ca să hrănescă mâțele,
Său pe flămânzii de gurmani
Cu burte lungi de pelicani.

Ci din potrivă graiu-mi sbóră
Spre ce-i cu suflet înțelept,
Ce judecă frumos și drept
Despre-ale firii scumpe-odóră:
Odor e-al paserilor cânt
Și-al florilor ceresc veșmânt.

Și-acuma vin a vă descrie
Acel odor de cântăreț,
Ce-și vèrsă cântecul isteț,
Cu care crângurile 'nvie
Și codrul și dumbrăvile
Și lunca și grădinele.

E din a silviilor viță,
«Călugăraș» i-i numele,
Și-l veți prin toate lumile,
Pe cap c'o négră căciuliță,
Pe piept și pânțele-i albiu,
Încolo noted, cenușu,

Îl veți cunoșce despre pene;
Și-acum lăsați să mai vorbesc
De glasul lui și să măresc
Acorde'e-i, ce-s nădrăvane.
El are-un șuer drăgălaș.
Că-i șuer de călugăraș.

În țori de ții el se trezește
Și versu-i sbóră cătră cer
În dricul mândrei primăveri,
Când totu-i vesel și 'nflorește
Și totă ziua ne 'ncetat
El cântă până ce-a 'nserat.

Cu còde roșii de grădină,
Cu mierle, cînțiți și stigleți,
Cu muscapii mănăreți
Și cu-alte paseri mi se 'ngănă.
El cântă cântec ne 'ntrecut,
Ce 'n veci e scump și 'n veci plăcut.

Și dalbu-i cântec nu 'ncetăză
Până 'ntr'al verii timp târziu,
Ci sună limpede și viu,
Și farmecă și desfătăză
Pe cei ce-auz și simț mai au
Și ce-i frumos în sémă iau.

Călugărașul meu acesta-i!
Deci când april va reveni,
Să-l căutați, și-l veți găsi.
Căci de cântare-atuncia gata-i,
Îl veți găsi voi prin grădini,
Prin lunci și codri din vecini.

8 octombrie 1892.

Pițigoiu (Parus major), die Kohlmeise.

Și familia pițigoilor are o mulțime de specii. În prima linie stă cel mai mare dintre ei numit în românește pițigoiu per excellentiam. În apropierea, ba foarte des în societatea sa, îl are el pe *cătăfes* (*Parus caeruleus*), die Blaumeise. După aceștia urmăză *pițigoiu de brădet* (*Parus abietum*), die Tannenmeise; *pițigoiu de mocirle* (*parus palustris*), die Lumpfmeise; *pițigoiu cucuiat* sau *cu cărpă* (*parus cristatus*), die Haubenmeise; *pițigoiu codan* (*Acrodula caudata*), die Schwanzmeise. Cest din urmă este, pare-mi-se cel mai împodobit; el are o còdă de doue ori mai lungă, decum îi e trupul. Colindă primăvera și toamna grădinele de prin orașe și sate. De-o cântare deosebită sémănă să nu fie apt. Ci-ripitul lor e foarte slab și numai de-un fel. Pentru ochi sânt pițigoii codani de tot interesanți. Eu i-am vădut totdeauna numai în cete de cel puțin câte deuce. În câte-va minute își cutreeră cel mai mare pomăt.

De órece pițigoii în mișcările și traiul lor sémănă prea mult între sine, de aceea nu vom vorbi despre ei mai pe larg. Trebuie să intonăm inse, că pentru pomete sânt vióiele păsereici foarte folositoare, căci culeg și nimicesc viermăriile în măsură considerabilă. Pițigoiu nostru vulgar stă în prima linie în serviciul pometelor noastre. De aceea fac foarte reu băeții că-l prind pe-un cap în mod foarte lesne. Fiind pițigoii paseri mănăcióse peste măsură, se vèră prin tot locul, unde pot află numai ceva pentru alinarea stomacului și sânt fără nici o precauțiune. Ei se prind în lațuri și în tot felul de rețele, până și 'n cuscele de bostan (cucurbetă).

Scrisoare de dragoste.

Deosebit de aceea, că pier mulți, prinși fiind de băeți,
sunt espuși iérna și prigonirii din partea feluritelor
soiuri de șoimi. Norocul lor e numai că se inmulțesc
cu prisos. Ei clocesc și câte de trei ori pe véră.

Pițigoiiului nostru vulgar i-am inchinat versurile
aceste:

Pițigoiiul.

Promoróca lui decemvre ține-acum de-o lună 'ntrégă,
Chidie 'nalbeșce pomii și prin crépături se bagă;
Cracii pârte de ghétă și de ger pământul geme,
Tot ce-i viu se sgribureșce, tremurând de cruda vreme;
Tot ce 'ntimpini cu vederea-ți e de chidie cărunț
Și din codrii 'n câmp străbate glas de lup flământ și
crunt.

Printre páclă, printre bură
Uli s'aleșie și fură
Din porumbi și din găini,
Iară droile de cióre
Mi-i gonesc cărăitóre
Peste tristele grădini.

Es din când in când afară,
Nu s'aude vers de véră,
Vers de paseri desmi rdat:
Prin grădina-mi cunosculă
Totu-i plin de jele mută
Și de vifor inghețat.

Pst! . . . Tăcerea se precurmă,
Țipet ager țipă 'n urmă.
E 'ndrăsnețul pițigoiiu!
•Tu ești, pușchiule viteze,
Ce remâi, să te erneze
Ernele de pe la noi?

Din ciuomotica-ți remasă
Pe la noi, pe lângă casă,
Ca și 'n maiu ne faceți haz,
Numai tu și cătăfesul
Și cu-al vostru văr stiglețul,
Voi ve rîdeți de necaz!

Dar' din voi, fărtați de-o lege,
Tótă lumea va 'nțelege,
Că mai sdravén, mai isteț,
Tu te ții, băet voinice,
Prin hotarele de-aice,
Pițigoiiule 'ndrăsneț!

Vrabiea nesațiosă
Ca locusta ni se 'ndesă,
Hrană multă potopind;
(iripitu-i hăd anume
Face, să te duci pe lume
Și să n'o mai veți nici când.

Inse tu băet de criță,
Sai pe-un crac și pe-o m'ădiță
Și ne cânți intregul an
Al teu cânt de biruință
Pentr'o mână de sēmânță
Și cinci simburi de bostan.

Fie gerul cât de mare,
Fie ghétă cât de tare,
Tu gonești cu versul teu
Grija ernii, ce ne 'ngănă,
Jelea mută din grădină
Și din valea de periu.
Vin ades, veniți in cete
Prin pometele secrete
Când e gerul mai nebun!
Lângă zarzar, lâng' casă,
Vei află semēnț' alésă,
Simburi dulci pentru dejun.

Tu-i cântă cântări hazlie
Și-o să crepe de mânia
Vicolul cu-al seu harțag;
Noi in șir pe lângă vatră,
Ca țiganii de la șatră,
Te vom ascultă cu drag.

Promoróca lui decemvre ține-acum de-o lună 'ntrégă,
Chidiea 'nalbeșce pomii și prin crépături se bagă;
Cracii pârte de ghétă și de ger pământul geme,
Tot, ce-i viu, se sgribureșce, tremurând de cruda vremei
Tot, ce 'ntimpeni cu vederea-ți, e de chidie cărunț
Și din codru 'n câmp străbate glas de lup flământ și crunt,

1 ianuarie 1889.

V. BUMBAC.

Măgarul lui Buridan.

Comedie intr'un act de Scribe.

(Urmare.)

Scena XI.

D'Anenis, singur, lasă mantaua.

Bine mi s'a spus că moșul meu e un original! și
ceva mai mult . . . Dar ori cât de destrăbălată ar fi
propunerea lui, ea are rațiunea sa! Un proces ruină-
tor se va termina! . . . doue familii se vor împacă! . .
și eu care n'am nimic alt ceva in cap, decât pasiunea
de la balul prefectural . . . Dar baluri! pasiuni! pre-
fecturi! sunt așa de multe! și, apoi, adorata mea vi-
siune, după cum îmi pare, avea aerul de a-ș ride de
mine! Deci pentru o isbândă himerică să desprețuesc
avantaje serioșe, considerățuni de familie! ar fi cam
absurd, și, (se pune la biurou și serie) pot serie moșu-
lui, că după mature reflecțiuni, căci . . . mi se pare, că
nici odată n'am reflecționat așa de mult, m'am decis
să me inșor, și să-l rog să me presinte verișórei mele.

Scena XII.

*D'Ascenis, la biuroul din drépta, scriind, Iosefina, adu-
când o tară cu dejun care o pune pe gueridon la stânga.*

Iosefina. Iată, dl ț-a trimis prânțul, dle!

D'Anenis. Îți mulțumesc, copilițo.

Iosefina (așezând mésa.) L'am întelnit in grădină
și mai adiniórea, și mi-a repetat să te servesc bine, să
nu-ți lipsescă nimic. (*Destupând o butelie.*) Și decă ț-a
fi sete . . .

*D'Anenis (se scólă lăsând scrisórea sa pecethuită
pe biurou.)* O sete de călător!

Iosefina. Acesta-i de cel mai bun; de care bea dl singur la serbători.

D'Ancenis (surîdend.) Ian să-l vedem. (*Bé.*)

Iosefina. Ş-apoi mi-a mai  is: dec a dl D'Ancenis  i va da ceva pentru mine, ai s a me g aseşti in cealalt a parte a grădinei, la atelier... (*Vers nd incă un pahar lui D'Ancenis.*) Aş -i că e bun sor de tot?

D'Ancenis. Nu se p te mai bun, ca vin de Britania! (*Iosefina ese un moment  i revine cu farfurii.* *D'Ancenis r dend.*) Cu tótă f mea mea trebuia s a refu- s a sed  la m sa unui duşman... dar poţi primi prânțul unui prieten... mai ales c nd are un vin aş  de bun!... (*B nd din nou.*) Intr'adevăr, e escelent!..

Iosefina. Ce-i dreptul! (*Vers  din nou lui D'Ancenis.*) După cum se spune, ajunge un singur păhărel ca s a incepi a te invesele peste măsură...

D'Ancenis.  i tu, mi-ai turnat trei, pe ner su- flate.

Iosefina. Uite!  i eu nu me g ndiam... cu at t mai bine... vei fi c t se p te de vesel... (*Ese, du- când c teva farfurii,  i reint rn  aduc nd desert, ce-l pune pe biurou.*)

D'Ancenis. P te prea vesel! (*R dend.*) Prea vesel! (*B  iar.*) Bun de tot! (*Lovindu- i fruntea.*) Ce-i dreptul! nu mai ai nevoie de cap după ce ai delibe- rat! după ce te-ai hotărit... ori cine s'ar mai fi co- dit... (*Turn nd iar.*) Inse... s a renunţi la holteie... la amoruri... la nor ce... (*B nd  i vorbind cu mai multă vioiciune.*) Asta-i, cum s'ar  ice, s a te laşi de şampanie pentru a nu mai b  dec t apă rece... dar ... decă după t te, ... ai av  un traiu bun! o fe- mee frumoşic ! O soţie dulce  i bună! dar a mea? cum o s a fie?... veţi asta e asta! (*B nd.*) P te c'ar fi trebuit, inainte de a scrie, s a culeg niscari-va infor- maţiuni... (*Vesel, v d nd pe Iosefina reintr nd.*) Dec  aş ntreb  pe mititica asta...

Iosefina (inaint nd.) Dle?...

D'Ancenis (oprindu-se.) Nu, nimica... (*A parte.*) Ce ideie! s a me adresez unei servitóre. Ş-apoi, cine ar put  s a-mi deie mai bune informaţiuni dec t Paimpol, scumpul  i vechiul meu camarad... care nici că se indoi ... atunci...  i nici eu nici at t!... el care vine in t te  ilele aici, ca vecin... trebuie s a cunosc  mai bine dec t ori cine... Mititico!

Iosefina (după ce a aranjat destul pe biurou, vă- d nd că scriitorul o gen x , îl duce pe cămin.) Ce este, dle?

D'Ancenis (cu mai multă vioiciune.) Dracul s a me ieie decă-mi mai aduc aminte... ba da!... imi a- mintesc: nu mai am nevoie de tine; el mi-a  is: c t pentru frumoş , nu prea e... dar avea un caracter nu prea puţin inveselector... (*R dend.*) Aş  dar, pentru ca s a sting un proces vechiu, imi voi face c te unul nou in fiecare  i... in casa mea..., certe... dispute ...  i libertatea mea perdut ...

Iosefina. Dle, nu mai bei?

D'Ancenis. Ei nu! (*Iosefina ese duc nd c teva far- furii.*)  i ve intreb pentru ce?... fiind că sunt liber  i nimic nu me sileşce... (*Merge la cămin pe care scrie.*) „Scumpul meu moş, după o matură reflecţiune „...  i declar, cu părere de reu, că nu me simt de „loc dispus a me insur ...“ E fin  i delicat in acelaş timp... căci astfel, nu pe fiica sa, ci insur toea o resping... (*Pecetueşce scris ra.*)

Iosefina. Dle, nu mai m n nci?

D'Ancenis. M'am săturat! ridică prânțul de aici!

Iosefina. Bine dle, dar caf ua?... (*Ea ridică ta- vana  i o pune in fuud.*)

D'Ancenis. Da, astfel trebuie s a se hotărăscă cine- va la moment... aş -i obiceiul meu!... eu nu me codesc ca dl de Paimpol! (*Iosefina aduce caf ua.*) Mul-  umesc! (*V rind pe biurou scrisórea dint i.*) Dar... ui- tasem astălaltă scrisóre...  i scopul ei... satisfacerea ce ac st  alian a ar da... tatălui meu!... da! — inse pe de altă parte... disp cerea ce mi-ar pricinui; dar şeiţi că me incurc al naibei! (*Fin nd c te o scri- s re in ficcare m n .*)  i i rt -me, ca  i filosoful de care vorbiam a i dimin t , măgarul lui Buridan, ne- şeiind la ce s a me hotăresc, căci ce cale s a apuc!... s'o ieu la drépta?... s'o ieu la st nga? la st nga ori la drépta... Oh! steluţa mea!... (*Iosefinei.*) Micu o:

Iosefina. Ce-i dle?

D'Ancenis. Eşti tu noroc s ?

Iosefina. Da dle; eu is inţercat  la 7 luni;  -apoi dumineca viitóre me mărit...

D'Ancenis. Am să-ţi fac un frumos prezent de nuntă, decă mi-i face  i tu un serviciu.

Iosefina. Cu plăcere dle; ori ce-mi poţi cere...

D'Ancenis. Iată doue scrisori... doue scrisori m'auţi tu?... (*Inturn nd-se.*) Dar cine vine  re? (*Cu ju- m tate v ce.*) Pune-le in busunarul teu. (*Iosefina pune ambele scrisori in busunarul pestelcei sale.*)

Scena XIII.

Iosefina, D'Ancenis, Paimpol.

D'Ancenis. A! scumpul meu camarad Paimpol!

Paimpol. Tocmai te căutam să-ţi vorbesc, (*grav*) in particular.

D'Ancenis. Cu plăcere! (*Iosefinei.*) Ai tu scrisorile mele? (*Iosefina se loveşce peste busunarul pestelcei.*) Să duci una din ele dlui Kerbanec.

Iosefina. Pe care?

D'Ancenis. Care  -a fi gustul!  i pe cealaltă s a mi-o aduci ind r t... c t mai iute... gr beşce-te, decă vrei s a capeţi darul de nuntă...

Iosefina. Me duc indată dle! (*Ie tava  i pl c .*) Da şei că-i şugub ţ dşorul ista! (*Ese.*)

Scena XIV.

D'Ancenis, Paimpol.

D'Ancenis (privind-o eşind.) De astă dată va fi intr'adevăr isprava destinului... Amice, sînt la dis- poziţia ta.

Paimpol. Nu ştiu de ce, scumpe d'Ancenis, ai intrebuintat diplomaţie fa a cu un vechiu camarad..., eu voi fi mai deschis... Aflu că tu eşti aici in fa- milie.

D'Ancenis.  i jur că in acel moment nu şciam...

Paimpol.  i acum, de unde ai aflat-o?

D'Ancenis (ar t nd in biurou.) Dintr'o broşur ... s u mai bine  is că st ua mea, in care-mi pun de- plina incredere...

Paimpol. Taci! eu nu cred de loc in a mea; de doi ani reflecţionez asupra unei  c s torii proiectate...

D'Ancenis. Ca filosoful din fabulă.

Paimpol. Da;  i a i dimin t  m'am hotărit s a fac cererea... dlui Kerbanec.

D'Ancenis. A i... moşului meu?!

(*Va urmă.*)

N. A. BOGDAN.

Adunarea din Braşov

a Societăţii pentru fond de teatru român

a avut un succes de mare însemnătate, căci a strămutat sediul societăţii din Budapesta la Braşov.

Necesitatea strămutării sediului din Budapesta s'a simţit mai de mult; încă în iarna trecută, cestiunea acăsta s'a pus în discuţiune în foia noastră; de atunci ea a preocupat toate cercurile care se interesază de cauza înfiinţării unui teatru naţional român şi ne bucurăm că s'a deslegat atât de bine, căci loc mai potrivit pentru sediul societăţii decât Braşovul nu se putea găsi.

Causele care au provocat acăsta schimbare, sunt cunoscute şi prea bine resumate în raportul comisiunii pentru propuneri, presintat de dl Andreiu Bârsean, raportorul comisiunii.

Iată-le:

„Având în vedere, că colonia română din Budapesta, sediul de pân' acum al comitetului societăţii, este de tot mică şi cu deosebire compusă din funcţionari, cari nu au destulă stabilitate în privinţa domiciliului, aşă încât de o parte numai cu greu se poate întregi comitetul societăţii din sinul acestei colonii, iară de altă parte este espus la schimbări continue, după cum arată praesa din ultimii 5 ani;

„având mai departe în vedere, că Budapesta este a localitate prea depărtată de masele poporului român, aşă încât residând aici, comitetul nu poate sta în legătură destul de strînsă cu diferitele elemente, care ar pute contribui la promovarea scopurilor societăţii şi astfel nu poate deşteptă un interes destul de viu pentru acăsta societate în sinul poporului nostru;

„considerând mai departe că poate a sosit timpul, ca pe lângă adunarea de mijloce materiale, societatea noastră să se gândească şi la realizarea adevăratei ei meniri, spre care scop încă este de lipsă ca conducătorii ei să stea în strînsă legătură cu publicul cel mare românesc:

„comisiunea află de lipsă a propune ca pe viitor sediul comitetului să nu mai rămână în Budapesta, ci să se mute într'un centru din mijlocul maselor poporului românesc. Anume comisiunea este de părere, că în impregiurările actuale cel mai potrivit loc pentru acest scop ar fi Braşovul, care posedă o inteligenţă numerosă şi care este aşedat într'un ţinut, unde elementul românesc este destul de bine represintat“.

Schimbându-se sediul, fireşte că a trebuit să se schimbe şi comitetul, votându-se mulţumită celui vechiu care a condus afacerile pân' acuma.

Despre decursul adunării, dau informaţiuni esacte procesele verbale pe care le publicăm aici:

I

Proces verbal.

Şedinţa I a adunării generale, ţinută de Societatea pentru fond de teatru român în Braşov la 14/26 octombrie 1895 sub presiul dlui vicepreşedinte Iosif Vulcan.

1. Preşedintele deschide şedinţa prin un discurs tamos şi binepotrivit, alăturat la acest protocol sub A] (S'a publicat în nr. trecut al foi noastre. Red.)

Adunarea generală ascultă cu interes, plăcere şi dese intreruperi de „Să trăiescă“ discursul dlui preşedinte la care, ca interprete al impresiunilor adunării generale răspunde în termeni puşini şi bine aleşi dl director Virgil Oniţiu.

2. Dl Virgil Oniţiu citeşte lista a 50 (cincişeci) de membri noi încrişi.

Se ia act cu plăcere, declarându-se membri încrişi din lista alăturată la acest protocol sub B]. membri ordinari ai Societăţii pentru fond de teatru român

(Iată şi numele lor

Din Braşov: 1. dr. Dimitrie Pop, adv. 2. G. B. Popp. 3. Andreiu Bidu. 4. Valeriu Bologa. 5. I. G. Bariţiu. 6. Petru Nemeş. 7. Dr. Eugen Leményi. 8. Dr. George Baiulescu. 9. Petru Pop. 10. Ioan Socaciu. 11. Nicolae Bărbucean. 12. Simeon Demian. 13. Constantin de Steriu. 14. Virgil Oniţiu. 15. Dr. Iosif Blaga. 16. Dr. Emilian Popescu. 17. Andreiu Bârsean. 18. Dionisiu Făgărăşan. 19. Lazar Nastasi. 20. Grigore Birea. 21. Ioan Popea. 22. George Chelar. 23. I. C. Panţu. 24. Vasile Goldiş. 25. Bartolomeiu Baiulescu. 26. Ioan Aron. 27. Ioan Petric. 28. Iordan Muntean. 29. Ioan Seniută. 30. G. M. Zănescu. 31. Nicolae G. Eremia. 32. Nicolae I. Ciurcu. 33. Nicolae Străvoiu. 34. Sterie Stinghe. 35. Vasile Voina. 36. Iosif Puşcariu. 37. Tache Stănescu. 38. M. G. Stănescu. 39. Dr. Aurel Mureşianu. 40. Vasile Popovici. 41. Ioan Bran de Leményi. 42. Nicolae Flustureanu. 43. Arsenie Vlaicu. Din Stupini: 44. Ioan Maximilian. Din Zerneşci: 45. Nicolae Găroiu. 46. Dr. Iancu Meşianu. 47. Dr. Eugeniu Meşianu. Din Bran: 48. Ioan cav. de Puşcariu. 49. Silviu de Puşcariu. Din Sibiu: 50. Gheorghe Dima.)

3. Purcedându-se la constituirea biuroului.

Adunarea generală invită pe dnii Vasile Goldiş şi D. Emilian Popescu, ca în calitate de notari să porţe procesele verbale ale şedinţelor adunării generale, cari şi ocupă loc la mēsa presidială.

4. Presidiul presinteză raportul comitetului dt 30 septembrie 1895, alăturat la acest protocol sub C., şi dispune cetirea lui din partea notarului V. Goldiş. (S'a publicat în nr. trecut al foi noastre. Red.)

Cetirea raportului se ascultă cu interes din partea adunării, şi în legătură cu acesta se purcede la alegerea comisiunilor, care se face în persōnele următorilor membri:

1. În comisiunea de cinci pentru censurarea cassei: V. Voina, V. Bologa, I. C. Panţu, dr. A. Mureşian şi A. Vlaicu;

2. În comisiunea pentru studiarea şi prezentarea propunerilor şi censurarea raportului comitetului: B. G. Popp, D. I. Blaga, dr. G. Baiulescu, G. Dima şi A. Bârsean;

3. În comisiunea pentru căştigarea de membri noi: L. Nastasi, Gr. Maior, G. Navrea, Gr. Birea şi dr. E. Meşianu.

Ne mai fiind alte obiecte, presidiul ridică şedinţa, anunţând procsima şedinţă pe mână la 11 ore a. m.

D. u. s.

Iosif Vulcan,
vicepreşedinte.

Dr. Emilian Popescu,
notar.

Vas. Goldiş,
notar.

II

Proces verbal.

Ședința a II-a a adunării generale ținută de Societatea pentru fond de teatru român în Brașov la 15/27 octombrie 1895 sub prezidiul dlui vicepreședinte Iosif Vulcan.

I. Se cetește procesul verbal al ședinței I și se autentică.

II. Comisiunea pentru acvirea de membri noi pentru societate raportază prin referentul Lazar Nastasi, că s'au făcut membri ai societății: Gheorghe Șerban, Nicolae Dușoiu, Gheorghe Bellissimus, Neculae P. Petrescu, Alexe Moldovan, Grigoriu Maior.

Se ia act cu multă plăcere.

III. Comisiunea pentru cenzurarea cassei prin raportorul seu Arseniu Vlaicu raportază despre starea averii societății, care s'a aflat în deplină ordine. În legătură cu acest raport adunarea generală hotărăște:

1. Se constată, că pe baza socotelilor prezentate de comitet, averea Societății este: 71.113-87.

2. Se dă absolutor comitetului pentru gestiunea anilor 1890—1895 în 4 martie și pentru administrarea averii Societății sub rezerva prezentării ulterioare a actului de deposit spre administrare estradat de institutul de credit și economii „Albina” din Sibiiu, care act de deposit să fie prezentat în timpul cel mai scurt noului comitet și să se notifice proximei adunări generale.

3. Pe viitor la fiecare adunare generală să se prezenteze socotelă exactă despre averea Societății și inventar despre valoarea reală și nominală a acestei averi.

4. Comitetul se autorizează a dispune plasarea fondului Societății în hârtii de valoare cu rentabilitate mai mare decât hârtiile menționate în registre ca hârtii cumpărate pe séma fondului.

Adunarea dă absolutor comisiunii însărcinate cu revisuirea cassei.

IV. Dl președinte comunică telegrama de felicitare sosită din Brad cu subscrierile dr. Oprișa, dr. Radu, Albu, Cióra, Rimbaș.

Se ascultă și se primește cu vii aclamațiuni.

V. Comisiunea pentru studierea și prezentarea propunerilor și cenzurarea raportului comitetului, prin raportorul seu Andreiu Bârsean, raportând, adunarea generală în legătură cu acest raport hotărăște:

1. Raportul comitetului se ia spre știință. Pentru viitor inse comitetul este invitat a stăruii din toate puterile, ca să se eșecute dispozițiunea § 7 din statute, care prescrie, ca în fiecare an să se țină cel puțin o adunare generală.

2. Raportul despre starea averii Societății se ia spre știință. În ceea ce privește împărțirea, că pentru o administrare mai punctuală și pentru păstrarea mai sigură a averii Societății, comitetul s'a simțit îndemnat a transpune întrăgă această avere spre păstrare și administrare institutului de credit și economii „Albina” din Sibiiu, se ia spre știință și se exprimă mulțumită on. direcțiuni a institutului „Albina” pentru bunăvoința, cu care a primit asupra sa păstrarea și administrarea averii Societății. De ore ce inse conform spiritului statutelor și după analogia altor societăți de asemenea natură, administrarea averii cade în competența și formază una din cele mai însemnate îndatoriri ale comitetului, în viitor comitetul, îndată ce se

va organiza din nou, se ia asupra-și administrarea averii în sensul statutelor.

3. Participarea la emisiunea a doua de acțiuni de ale institutului de credit și economii „Albina”, în urma căreia numărul acțiunilor acestui institut aflatore în posesiunea Societății se urcă la 166, se ia spre știință și se aprobă.

4. Fericitul Lazar Baldi, care a testat pe séma Societății suma de 1000 fl., se introduce în șirul membrilor fondatori și adunarea generală exprimă prin sculare sentimentele sale de pietate și recunoștință față de fericitul testator.

5. Se primesc de membri ai Societății dnii: dr. Iuliu Pușcariu, Atanasiu Cimponeriu, Silviu Suci, Pavel Boldea, toți cu domiciliul în Budapeșta.

6. Restanțierii să mai fie provocați încă odată a-ș achită restanțele până la procsima adunare generală, punându-li-se în vedere, că față de aceia, cari nu se vor achită, comitetul va propune adunării generale ștergerea lor din șirul membrilor Societății. Pentru evitarea aglomerării de restanțe, comitetul să eșecute de aci înainte concludul adunării generale din 1888, ca numai aceia să fie primiți și declarați de membri fondatori seu ordinari, cari seu solvesc imediat tacele prescise seu subscriu obligațiuni.

7. Împărțirea, că au fost provăduți cu diplome 49 membri fondatori și 39 membri ordinari ai Societății, se ia spre știință.

8. Abdicerea dlui dr. At. Marienescu din secretariatul comitetului se ia spre știință, aducându-se mulțumită dlui Marienescu pentru serviciile aduse Societății, iară incredințarea dlui Pavel Boldea, cu ducerea provisorie a secretariatului, se ia spre cunoștință.

9. Comitetului i se aduce mulțumită pentru purtarea agendelor Societății din septembrie 1888 până în prezent și i se dă absolutor cu rezerva amintită în protocolul acesta de sub nr. III p. 2.

10. Pe baza motivelor aduse de comisia amintită a adunării generale, acesta adunare generală hotărăște, ca sediul comitetului să se transpună de la Budapeșta la Brașov, iară comitetul care se va alege, să înștiințeze despre acesta pe înaltul guvern.

11. Pe viitor comitetul să publice în fiecare an în mici broșuri raportul despre activitatea sa împreună cu conspectul membrilor și socotelile. Broșurile aceste vor avé a se distribui între membri înainte de adunarea generală.

12. Comitetul se însărcinează, ca să studieze modalitățile cele mai potrivite, sub care s'ar pute realizá cele cuprinse în § 1 și 21 ai statutelor, fie prin subvenționarea unei societăți ambulante dramatice, fie prin organizarea și subvenționarea unor societăți de diletanți, seu în fine prin premiarea unor piese acomodate a se reprezintă în sinul societății noastre românești. Comitetul este îndatorat a espune viitoare adunări generale rezultatul consultărilor sale.

13. Comitetul să cerceteze, decă nu s'ar pute îndeplini cele provădute în § 12 din statute, ca adică să se înființeze în punctele principale din ținuturile locuite de Români, filiale pentru promovarea scopurilor Societății.

VI. Procedându-se la alegerea noului comitet, se aleg cu aclamațiune președinte dl Iosif Vulcan, vicepreședinte dl Gheorghe B. Popp, prim secretar Virgil Onițiu, secretar al doilea Vasile Goldiș, cassar dl Valeriu Bologa, iară ca membri în comitet dnii Coriolan Brediceanu din Lugoș și Gheorghe Dima din Sibiiu.

VII. Adunarea generală viitoare se va ține la Făgăraș.

Cu acesta adunarea se incheie și protocolul se verifică de comisia aleasă spre acest scop.

D. u. s.

Iosif Vulcan,
vicepreședinte.

Vas. Goldiș,
notar.

Dr. Emilian Popescu,
notar.

Cetit și verificat :

Virgil Onițiu. G. Dima. A. Vlaicu.

*

Festivitățile sociale.

Din incidentul acestei adunări, românii brașoveni au arangiat câteva festivități sociale.

Prima din aceste a fost sêra de cunoștință, care s'a ținut în ajunul adunării generale în otelul Central Nr. 1. Dar fiind că s'au adunat aproape numai brașoveni, n'a prea fost cine să se cunoască.

Cu atât mai bine a reușit în sêra primă a adunării generale, la 26 octombrie,

concertul

dat de Reuniunea română de cântări din Brașov sub conducerea escelentului nostru compositor și dirigent dl George Dima, care venise încă de marți din Sibiu, ca să țină repetiții cu corul.

Sala înșesată de lume elegantă a aplaudat cu entuziasm toate piesele, dintre care unele s'au și repetat; iar dl Dima a fost distins cu o frumoasă cunună cu panglici de tricolor național.

O plăcută surprindere a fost pentru public, că talentatul nostru basist dl Isaia Popa, vinit anume de la Ocna-Sibiului, a cântat, afară de program, aria „Paulus” de Mendelsohn. Dl Isaia Popa are o stofă de voce care i-ar fi putut deschide o strălucită carieră artistică. A fost aplaudat cu multă însuflețire.

Corul prezintă un tablou încântător. În rândurile prime dame tinere și frumoșe, mai toate în costum național și cu niște ochi seducători; dinapoia lor bărbații, profesori, avocați și alții, printre cari și un preot, părintele Ioan Prișcu, care a cântat solo din „Somnorose păserele”.

Programa concertului a fost următoarea :

1. Cântec de unire,

pentru cor de bărbați, de W. A. Mozart.

Semn d'unire bucurie
Dee Domnul să ne fie
Asta clipă fraților,
Tôte, tôte-s trecătoare
Numai tu etern sub sôre
Al frăției dulce-amor!

Laudă Ție și mărire
Tu înalt duch de iubire!
Numelui Teu ne 'nchinăm.
Ne condû înțelepțește
În virtuți tu ne 'ntăreșce,
Noi ferbinte Te rugăm!

O devisă, o chiamare
Să avem toți, mic și mare:
Unul p'altul să iubim

În virtute în dreptate
Simpatie, caritate
Unul p'altul să 'ntărim.

2. Somnorose păserele,

cor de bărbați, de Tudor cav. de Flondor.

Somnorose păserele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurele,
Nôpte bună, nôpte bună.

Dar' isvôrele suspină
Pe când codrul negru tace,
Dorm și florile 'n grădină,
Dormi în pace, dormi în pace.

Trece lebedă pe apă
Între trestii să se culce,
Fie-ți ângerii aproape
Somnul dulce, somnul dulce.

Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună
Tot în vis și armonie,
Nôpte bună, nôpte bună.

3. Rēmas bun codrului,

pentru cor micst, de F. Mendelsohn-Bartholdy.

O văi și voi coline,
Tu codru recoros,
De farmec de suspine
Asil pré mângaios.

Colea tot înșelată
Lumea tot geme 'n reu,
Cort verde înc'odată
M'ascunde 'n sinul teu.

Un sfat bun o povėjă
În codru scrise sânt
De-amor și de vieță,
De sôrte pe pământ,

Cetî-am tôte bine
Nimic nu mi-am ascuns,
Și ađi le port în mime,
De ele sânt pētruns.

Curēnd o codru verde
Din tine voi eși,
În lume me voi perde
Și 'n sgomot voi trăi.

Iar dulcea suvenire,
Ce ție-ți voi păstră,
În pieptu-mi mulțămire,
Putere va vērșă.

4. Ce faci Ioană,

cântec popular, întocmit pentru cor micst de G. Dima.

Ce faci Ioană, ce faci fa?
De ce-ți bate inima?
Cos la cămășuța ta.

Miercurea și vinerea
Cu mătase viorea,
Sâmbătă, duminică
De doru-ți me uit la ea.

Ce faci Ioană, ce faci fa?
De ce-ți bate inima?
Cos la cămășuța ta.
Lunile și marțile
Pui pe ea măregele
Cu fir lung și aurit
Tot cu lacrimi impletit.

Ce faci Ioană? ce faci fa?
De ce-ți bate inima?
Cos la cămășuța ta.
Pentru tine a fost țesută
Dragostea mi-e 'n ea cusută,
Căci bădiță, pentru tine
Bate inima din mine.

Ce faci Ioană? ce faci fa?
De ce-ți bate inima?
Cos la cămășuța ta.
Iar tu-i face cum îi vré
Cum ți-o dice inima
De me-i luă, de nu me-i luă
Cămășuța-i tot a ta.

5. Cucule cu pênă sură,

cântec popular, intocmit pentru cor micst de G. Dima.

Cucule cu pênă sură,
Ce tot cânti la noi pe șură?
Au ți-e fôme, au ți-e sete,
Au ți-e dor de codrul verde?

Nu mi-e fôme, nu mi-e sete,
Nici mi-e dor de codrul verde,
Ci mi-e dor de cătunel,
C'am lăsat trei mândre 'n el.

Una 'n vale, ca și-o flóre,
Una 'n dél ca ș-un păhar,
Alta 'n capul satului,
Răpunerea capului.

6. «H o r a».

piesă de concert pentru cor micst de G. Dima.

Doze inimi nu-mi dau pace,
Mie numai una-mi place;
Una-mi este draga mea,
Alta-mi este o belea.

Le-aș iubi pe amândoué,
Să fac altă lege nouă,
Dar' de-oi sta a le iubi,
Téma mi-e, că s'o 'nvrăjbi.

Dis-am dragii ca să vie
Dar beléua să nu șcie
Dară draga cum sosi,
Și beléua fu aci.

Amândoué nu-mi dau pace
Dar găciți voi care-mi place,

Pentru una aș trai,
Pentru alta aș muri.

După o mică pauză, a urmat o altă surprindere plăcută,

representația teatrală,

dată de diletanți S'a jucat piesa „După teatru“ comedie într'un act din franțuzeșce, localisată de T. Stefanelli.

Cele patru roluri ale piesei au fost ținute de dșórele Maria Bogdan și Lulu Nastasi, dimpreună cu dnii Arseniu Vlaicu și Ilie Savu. Succesul a fost complet, căci fiecare s'a achitat de rolul seu fôrte bine, astfel publicul a uitat că vede inaintea sa niște diletanți și a aplaudat din tótă inima. Ambele domnișóre au fost niște aparințe fôrte plăcute, care au respândit in giurul lor un farmec drăgălaș, interpretându-și rolurile natural; dl Vlaicu a știut să-și dea aerul cuviincios; iar dl Ilie Savu, care a ținut publicul in necontentită ilaritate, a probat că are mult umor și-i născut pentru cariera teatrală. Cortina a cădut sub impresiunea veseliei generale

Au trecut dece ore, când s'a terminat reprezentația teatrală. Scaunele s'au depărtat din mijlocul salei și a început

petrecerea de dans.

care a reușit fôrte bine și a ținut până dimineța după patru ore. A făcut o deosebită bună impresiune, că multe dame s'au prezentat in costum național.

Din cununa plină de frumuseți încântătoare ni s'au însemnat următoarele nume:

Dómnele: Maria Diamandi, Catinca Pușcariu, Lucia Bologa, E. Demian, Hareti Nemes, Maria dr. Baiulescu, Maria Baiulescu, Elena Mureșianu, Vilma Popp, Maria Dușoiu, Maria Braniște, Virginia Vlaicu, Eugenia Kertsch, Poteca (Bucureșci,) Stefanescu (Bușteni,) Bêrseanu (Predeal,) Maria Belu, Polixena Ilasievici, Maria Nastasi, Maria Macsim, Gizela dr. Popescu, Elvira Navrea, Maria Pop, Maria Muntean, Filotea dr. Glodariu, Popovici, Voina, Sfetea, Stinghe, Maria Bogdan, Voicu, Moldovan, Catinca Bêrsean, Elena Orghidan, E. Oncioiu, Murăroiu, Viola Goldiș, Panțu Burduoiu, Mocan etc.

Dșórele: Elvira Diamandi, Victoria Braniște, Elena Stanescu, Elena și Margareta Poteca (Bucureșci,) Bêrseanu (Predeal,) Elena și Agnes Nastasi, Maria Ilasievici, Maria Bogdan, Tița Popovici, Pop, Navrea, Maria St. Stinghe, Maria Stinghe, Voicu, Sfetea, Elena Helmu (Câmpina in România,) E. Orghidan, Manciu, Elena Dimitriu, E. Glodariu, Alesandrina Moga (Sibiu,) Zoe Demian, Balașa Panțu, Maria Popea etc.

Șirul festivităților sociale s'a incheiat duminică la orele 2 după miédădi cu

banchetul

dat, după inchiderea adunării generale, in sala Otelului Central Nr. 1.

O frumósă societate s'a intrunit la mésa albă, ca să serbeze succesul adunării generale. Conversația animată, toasturile insuflețite și musica românescă a lui Galușca au produs cea mai bună dispoziție.

S'au pronunțat mai multe toasturi. Primul a fost dis de președintele adunării pentru Maj. Sa Monarchul și casa domnitóre; dl protopop I. Petricu a inchinat

in sănătatea lui Iosif Vulcan; dl protopop Baiulescu pentru vechiul comitet in frunte cu președintele seu dl Iosif Hosszu; dl Vasile Goldiș pentru dl George Dima; dl Dima pentru comitetul arangiator; dl Virgil Onițiu pentru popor; dl Isaia Popa pentru brașoveni; dl Simeon Demian pentru Iosif Vulcan, acesta pentru tinerime; dl Maglaș pentru femeia română etc.

Incheiând acest raport, suntem datori să mulțumim comitetului arangiator, care in frunte cu dnii Virgil Onițiu, dr. Ioan Blaga, Lazar Nastasi, Grigore Birea, dr. Grigorie Maior, dr. Dimitrie Pop, Gheorghe Chelar și alții au făcut tot ce a fost posibil pentru succesul acestei adunări naționale-culturale.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare. Dl George Coșbuc va scote la lumină in erna acesta un nou volum de poesii. — Dl Al. Vlahuța a scos de sub tipar la București un volum de poesii, intitulat „Iubire”. — Dl Radu D. Rosetti compune o antologie care va cuprinde cele mai frumoase poesii lirice române; titlul colecțiunii va fi „Cântece de dragoste”. — Dna Constanța Hodoș va da in curând la lumină in București un volum de nuvele. — Dna Maria M. Obedenar a dăruit Academiei Române 523 volume de cărți, pentru cari Academia îi aduce viuele sale mulțumiri.

Analele Academiei Române. A apărut: Analele Academiei Române, seria II, tomul XVII, 1894—1895. Partea administrativă și desbaterile. Un volum mare, de 678 pagine. Cuprinde toate procesele verbale din timp de un an ale Academiei Române, impreună cu cele din sesiunea generală, cu toate raporturile comisiunilor. Un loc mare ocupă raporturile despre cărțile intrate la diferite concursuri, dintre cari vom și reproduce unul done. In procesele verbale ale sesiunii generale, merită cea mai mare luare aminte discuțiunea ortografică, pe care noi am publicat-o încă atunci. Prețul volumului 7 lei.

Reviste. *Vatra*, precum ni se scrie din București, va mai apăre până se va incheia anul II, apoi va incedă. — Dl B. P. Hașdeu, obosit de escesiva muncă literară, părăsește direcția „Revistei Noue”, care va rămâne pe sēma dlor Gion și Th. D. Speranța. — Dl dr. Alecu Urechiă va scote țiile aceste in București o revistă literară, de doue ori pe lună.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Victor Illyés, proprietar in R. Cristur in Transilvania, s'a logodit cu dșora Sylvia Antal, fiica dlui Augustin Antal, protopop gr. c. in Beinș. Cununia se va serbă la 5 novembre. — Dl Petru Ionescu, profesor de teologie in Caransebeș, s'a incredințat cu dșora Letiția Tempea, fiica dlui Iosif Tempea preot in Lugoș. — Dl Ioan Vassiu din Petroșeni s'a logodit cu dșora Roma Lucaciu, fiica dlui George Lucaciu, notar cercual in Babalna. — Dl Vasile Stupariu, c. și r. oficer in rezervă, funcționar la calea ferată, la 3 novembre se va cunnă in Vêrșet cu dșora Silvia Lința.

Sciri bisericești și școlare. Mitropolitul-primat al României a dat o circulară cătră toți protoereii din eparchia sa, invitându-i să oblige pe toți preoții de a ține predicii pe la bisericile respective, in fiecare duminică. — Dl Atanasiu Brădean din Lipova astăzi sâmbătă la 2 novembre va fi promovat de universitatea din Budapeșta la gradul de doctor in științele medicale universale. — Dl dr. Ioan Bunea, profesor in Brașov, in săptămâna trecută a făcut examenul pedagogic. — Dșora Augusta Orghidan s'a numit definitiv profesora de pedagogie la școla normală de inisutóre din București. — Sinodul României in sesiunea de tōmnă va discută și chestiunea costumului preoților. — Dl Nicolae Popescu, profesor gimnasial in Blaș, la 19 oct. ș-a serbat jubileul de 25 ani al carierei sale de profesor.

Sciri personale Dl Ioan Mezei, jude la tabla reg. din Cluș, s'a numit jude suplent la Curia r. din Budapeșta. — Criticul Gherea, care pân' acuma a ținut restauratul de la gara Ploești, deschide la Sf. Dumitru un birt in București. strada regală. Scriitorii, ne serie corespondentul nostru din București, nu vor mai muri de tōme. — Dl Victor I. Borceanu, șef al cabinetului ministrului afacerilor străine din București, a fost numit in postul de vice-consul pe lângă consulatul general din Budapeșta al României. — Părintele Vas. Lucaciu a fost așteptat pe joi la București, unde i s'a bolnăvit o fiică.

Palatul justiției in București, la care s'a lucrat vr'o cinci ani, s'a inaugurat in duminica trecută, fiind de față regele, regina, prințul Ferdinand și princesa Maria, toți miniștri și innalții demnitari ai statului. Mitropolitul-primat, incungiurat de naltul cler, a oficiat un serviciu religios, după care dl E. Statescu, ministru de justiție, rosti un discurs; apoi ținū o cuvântare dl C. Schina, primul președinte al innaltei Curți de casșatie, in numele magistraturei; iar dl G. Giani rosti un discurs in calitate de decan al baroului advocaților județului Hfov. După aceste luă cuvântul regele și ținū un discurs frumos. Apoi s'a semnat documentul comemorativ și in urmă se servi șampanie.

Reuniunea femeilor române din Deva se va intruni in adunare generală la 10 novembre n.

Petrecere de dans la Cluș. Tinerimea română universitară din Cluș va arangia acolo la 7 novembre n. un picnic in sala otelului Central.

Sciri militare. La avansamentul din 1 novembre, dl Eugen Roșca a fost inaintat la rangul de căpitan cl. I și dl Dimitrie Bardoși la rangul de locotenent. Ambii in garnisonă la Oradea-mare.

Poșta redacțiunei.

Monastir. Regretăm că nu putem intrebuiță versurile trimise. Mai bine scrie-ne niște corespondențe despre românii de acolo.

Călindarul săptămânei.

Dumineca a 22-a după Rosalii Ev 8 dela Luca, c. 9, gl.5, a inv. 11.			
Țiua sept.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sorele.
Duminecă	22 Păr. Averchie	3 Gottieb	647 410
Luni	23 Ap. Iacov fr. Dluī	4 Păr. Barom.	648 4 8
Martī	24 Mart. Areta	5 Emerica	750 4 6
Mercuri	25 Mart. Marțian	6 Leonhard	752 4 5
Joi	26 † M. Mart. Dimitrie	7 Engelbert	754 4 3
Vineri	27 Mart. Nestor	8 Claudius	756 4 1
Sâmbătă	28 Mart. Terenție	9 Teodor	758 4 0

Proprietar, redactor respunțător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARUL LUI IOSIF LÂNG IN ORADEA-MARE.